Styringsgruppemøte

Klippfisk til Angola (FHF-900964)

Finn-Arne Egeness

Ingelinn Eskildsen Pleym

Agenda

- Bakgrunn
- Deltakere og organisering
- Angola
- Faser i prosjektet
  - Analyser av handelsstatistikk
  - Dybdeintervju med norske bedrifter
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
  - Markedsobservasjoner
- Diskusjon
  - Hva skal vi prioritere og hvorfor?
- Sted og tid for neste styringsgruppemøte
  - Torskefiskkonferansen i Tromsø

Bakgrunn

- Klippfisk er den største videreforedlede produktgruppen basert på villfanget fisk i norsk fiskeindustri
- Videre vekst og økte priser krever utvikling av både nye og eksisterende marked
- Angola er et mulig vekstmarked for norsk klippfisk i Afrika (Plan for markedsrettet FoU-arbeid i Afrika)
- Det fjerde største klippfiskmarkedet i verden (markedspenetrering)
- Kjøper klippfisk av sei, torsk, lange og brosme
- Økonomisk vekst, avhengig av hvordan den fordeles, kan øke både etterspørselen og konkurransen i det angolesiske klippfiskmarkedet

Deltakere og organisering

- FHF (Finansiør og prosjekteier)
  - Berit A. Hanssen (observatør)
- Nofima (Prosjektansvarlig)
  - Finn-Arne Egeness (Prosjektleder/Forsker)
  - Ingelinn Eskildsen Pleym (Forsker)
- Sagaci Research
- Styringsgruppe
  - Knut Haagensen (Jangaard Export)
  - Per-Owe Owesen (Olav E. Fiskerstrand)
  - Odd-Arild Sperre (Nils Sperre AS) / Helge Riise (Nils Sperre AS)
  - Christian Haakon Olsen (Nergård AS)
  - Ove Johansen, Observatør (Norges Sjømatråd)

Angola

- Tidligere portugisisk koloni
  - Kolonien oppløst i 1975

- Borgerkrig 1975 – 2002
  - Områdene innover i landet særlig rammet
  - Store investeringer for å bygge opp infrastruktur

- Dagens situasjon
  - Viktig handelspartner for Portugal
  - Mange portugisere i landet (100-200')
  - Stor kinesisk aktivitet, særlig i Luanda
    - 250` kinesere i Angola
  - Største norske eksportmarkedet i Afrika
    - Statoil stor operatør på sokkelen

Angola

- Cirka 20 millioner innbyggere
- BNP USD 131 milliarder (2013)
  - 5. største økonomien i Afrika
  - 76. største økonomien i verden
- Årlig vekst på 2,5 – 17 prosent (BNP)
    - Oljeproduksjon på nærmere 2 millioner tonn fat om dagen
    - 7. største oljeeksporten i verden (Norge nummer 9)
- BNP per capita USD 6 300 (2012)
  - 143. største i verden

Angola

- Skjevfordeling av ressursene
  - Rundt 40 prosent lever i fattigdom
  - De 10 prosent fattigste har 0,6 prosent av ressursene
  - De 10 prosent rikeste har 44,7 prosent av ressursene

- Mange arbeider i landbruket
  - 85 prosent av arbeidsstyrken arbeider med landbruk
  - Utgjør rundt 10 prosent av BNP

- Detaljistleddet
  - 20 prosent omsetning i dagligvarekjeder og supermarkeder
  - 80 prosent omsetning på åpne markeder og gatehandlere

Eksportmarked

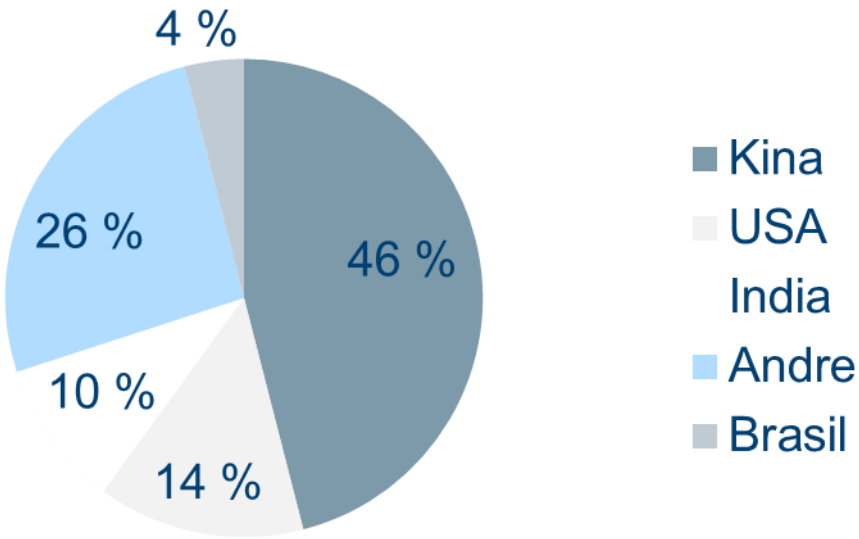

Importmarked

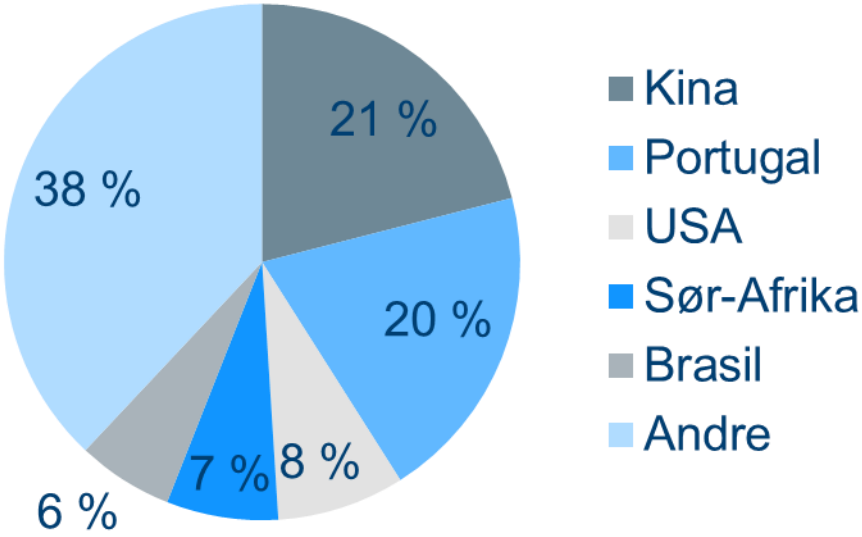

Befolkning

- Gjennomsnittsalderen er 17,7 år
- Forventet levealder 55 år
- Store familier
- Cirka 70 prosent kan lese og skrive

- Ovimbundu (40%)
- Kimbundu (Ambundu) (25 %)
- (Ba)Kongo (13 %)
- Mesticos (2%)
- Portugisere (1 %)
- Kinesere (1,5 %)

Tallene er estimater

- Hvem spiser klippfisk?

Faser

- **Fase 1**
  - **Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk**
- Fase 2
  - Dybdeintervju med norske aktører
- Fase 3
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
- Fase 4
  - Markedsobservasjoner

Handelsstatistikk

- Angolas import av sjømat
  - Mengde
  - Nasjoner
- Klippfisk
  - Konkurrenter
  - Månedsvariasjoner
  - Pris

Angolas totale import av sjømat i perioden 2005 – 2013 i mengde (tonn)

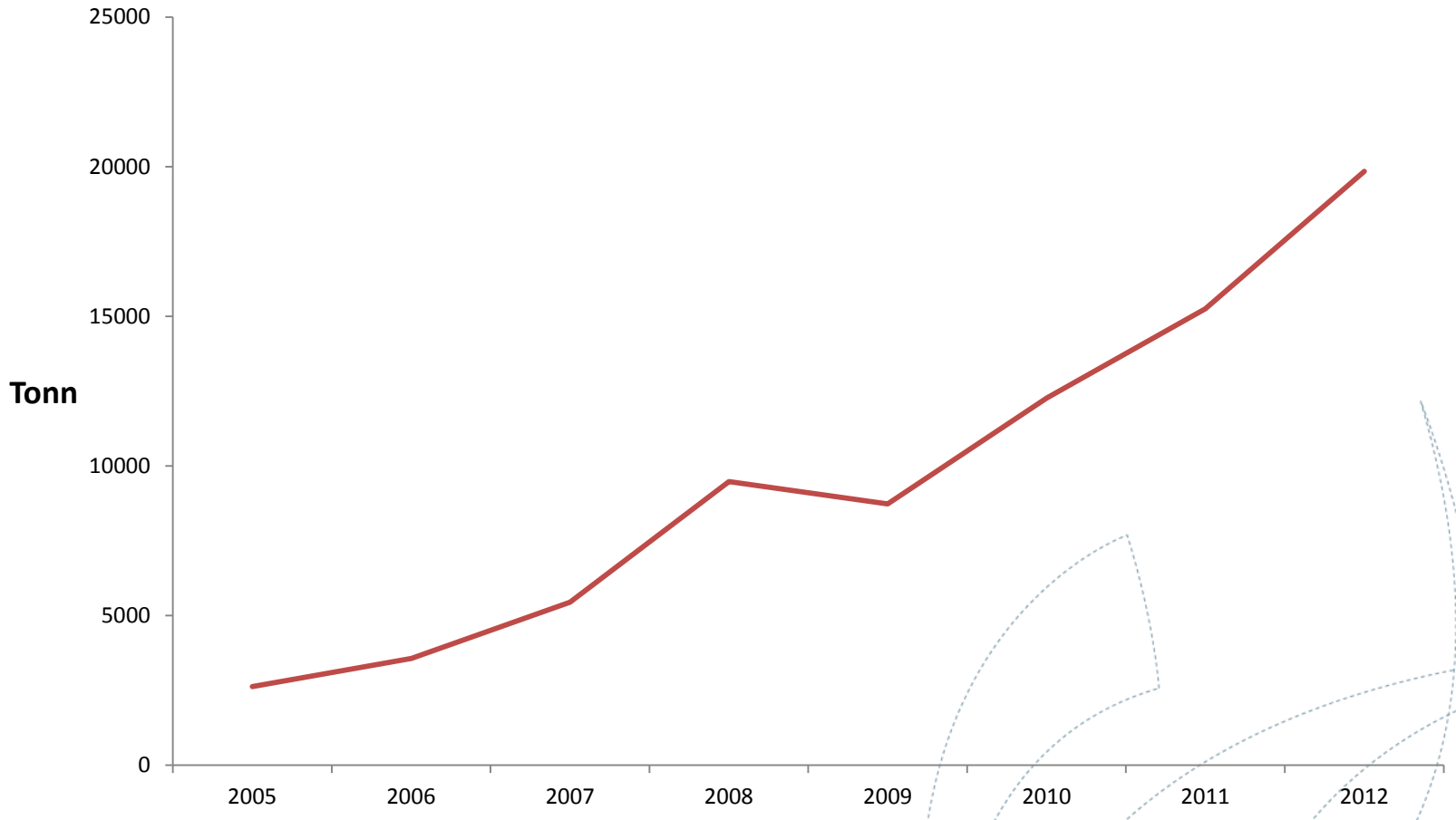

Angolas import av sjømat i mengde etter nasjon i perioden 2005 – 2012

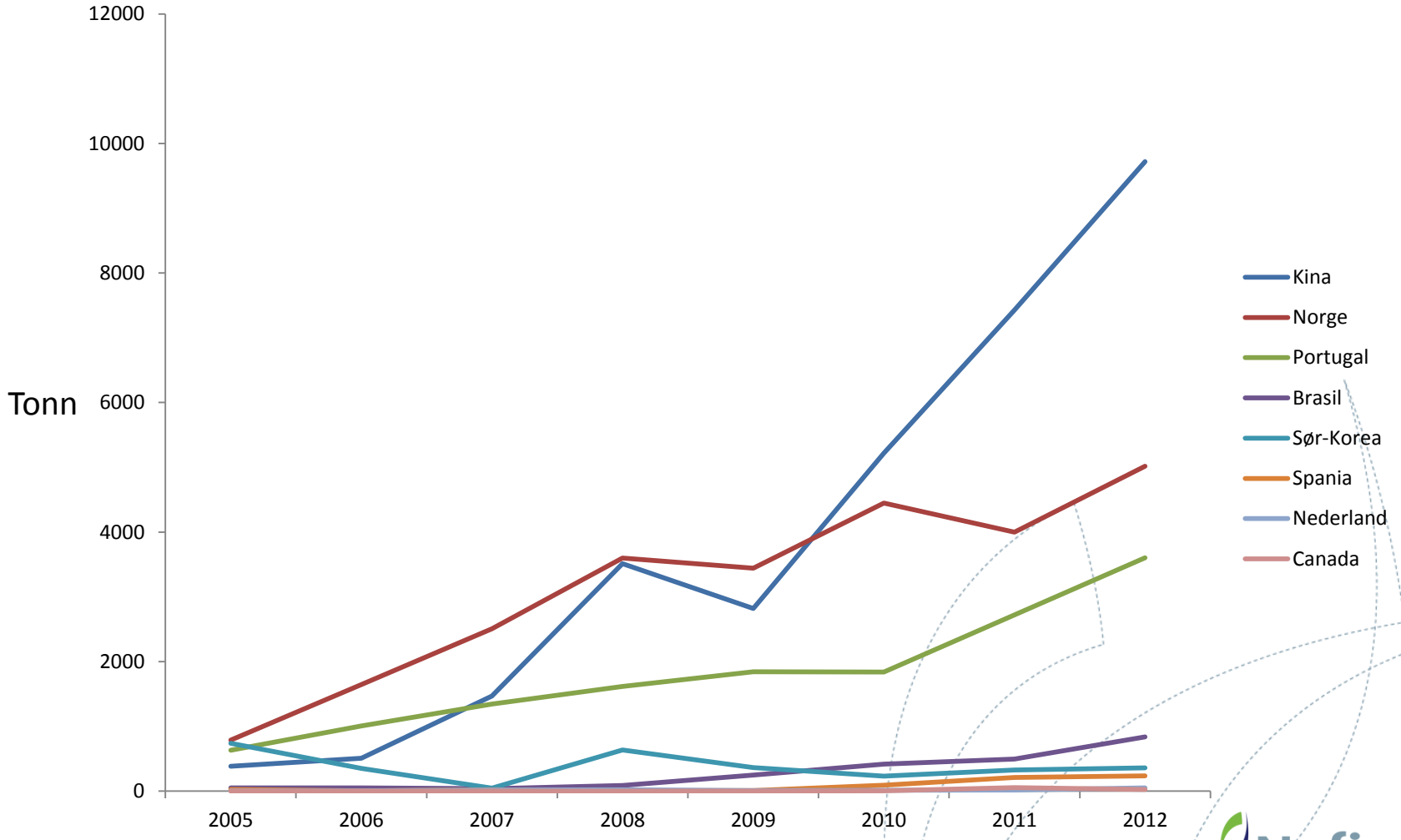

Kinas eksport av sjømat til Angola i perioden 2008-2012

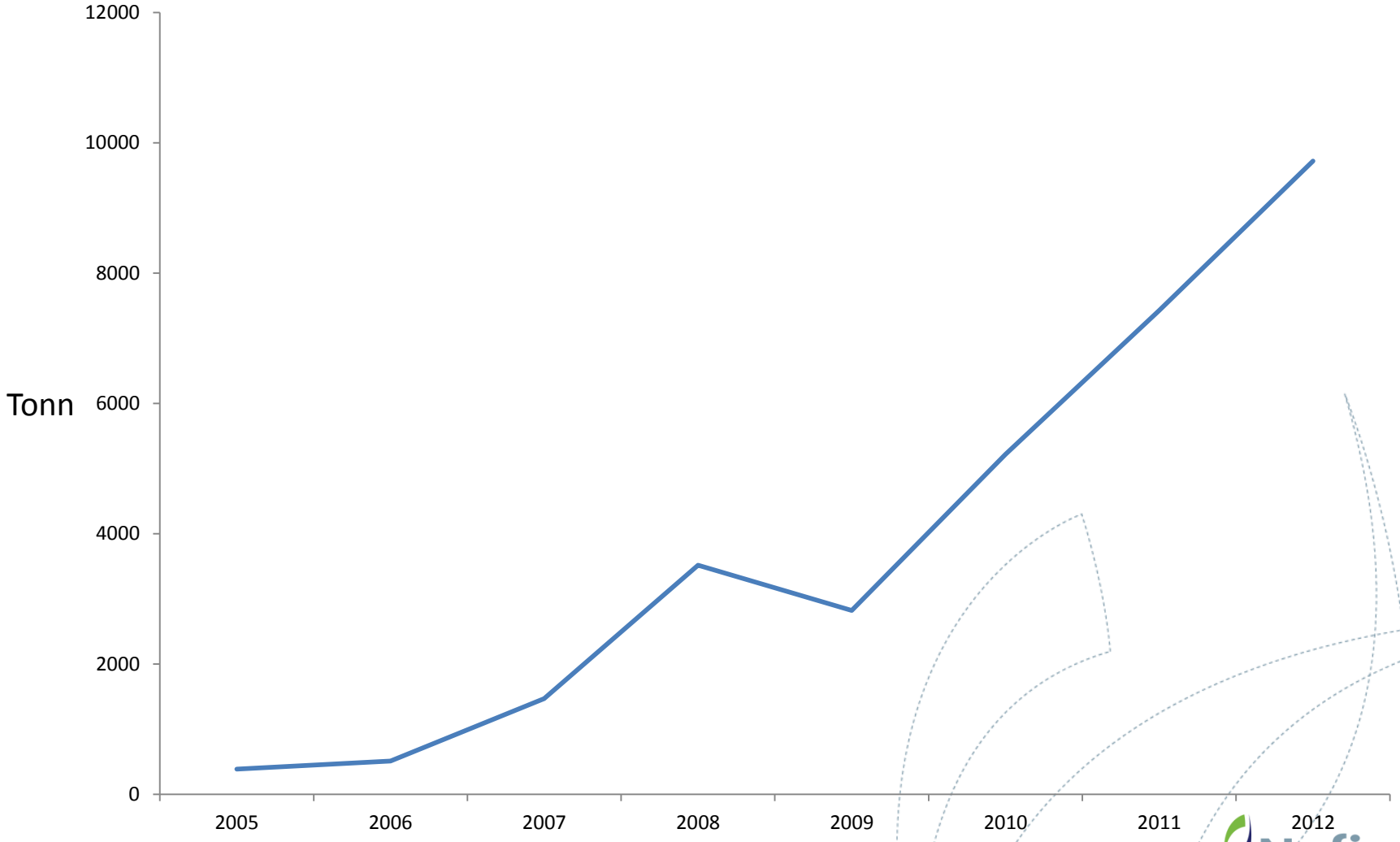

Kinesisk eksport av sjømat til Angola i 2012 etter produkt i andel av total eksport

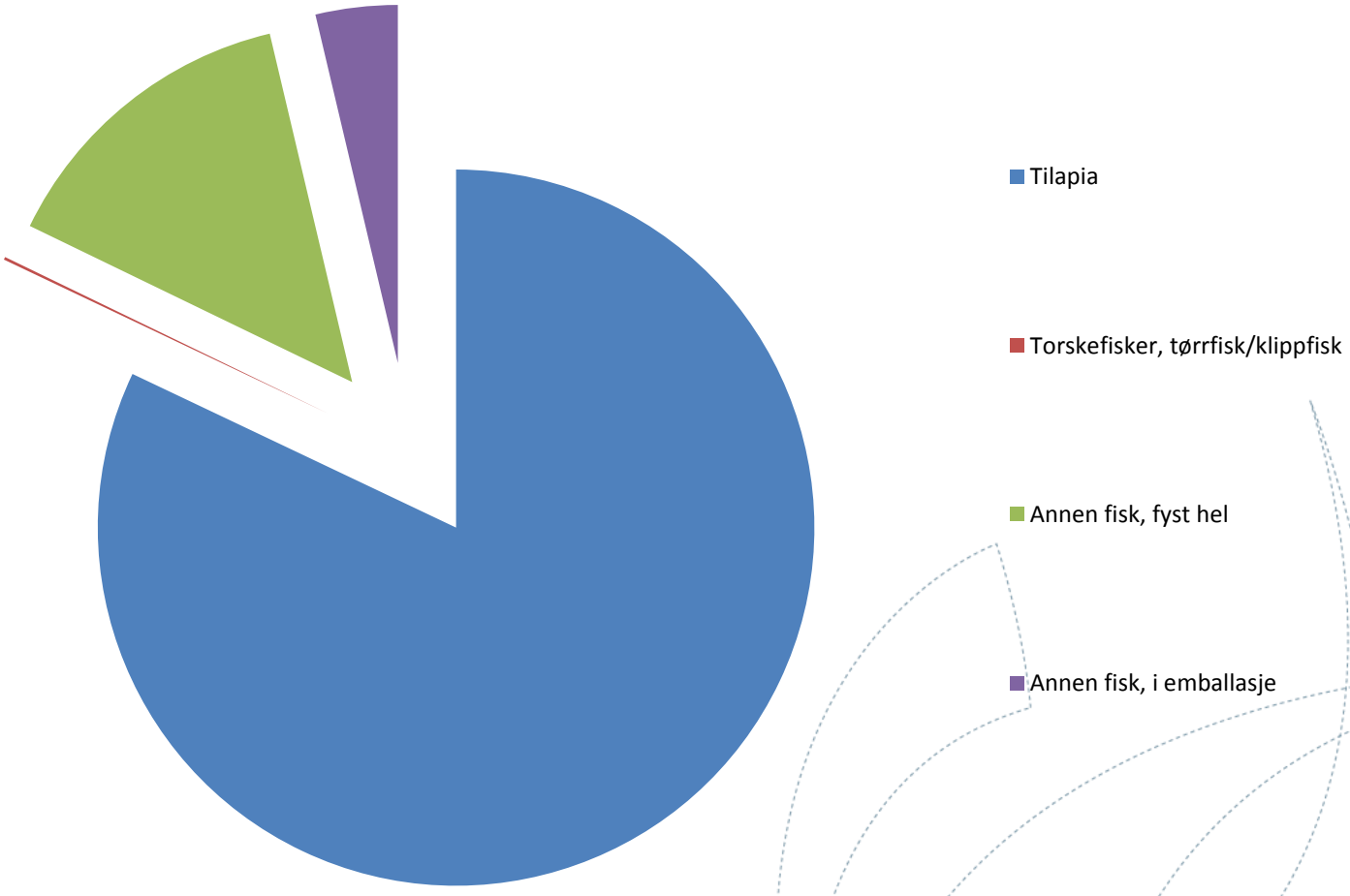

Norsk eksport av sjømat til Angola i perioden 2007 - 2013

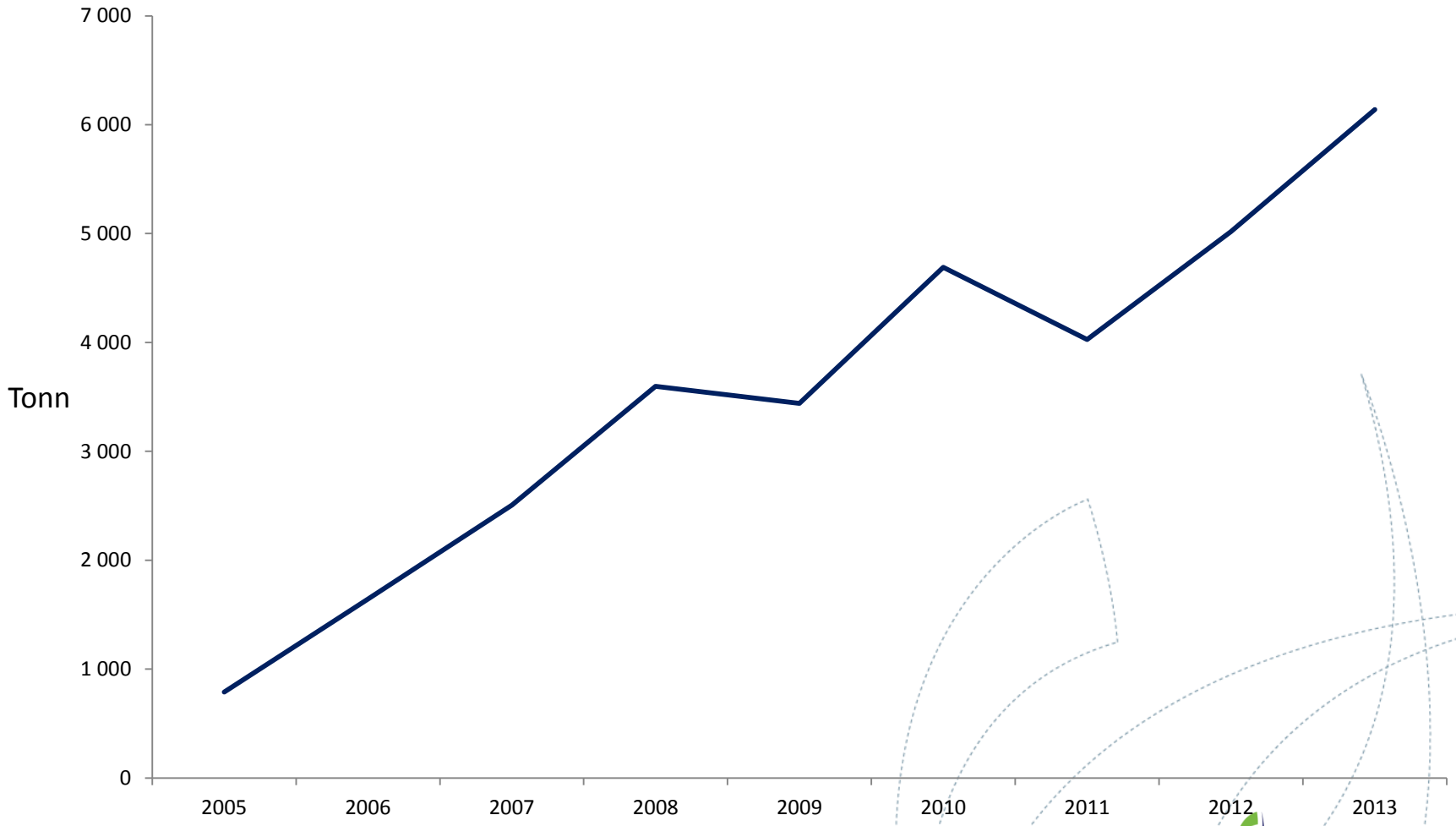

Norsk eksport av klippfisk til Angola i perioden 2003 - 2013

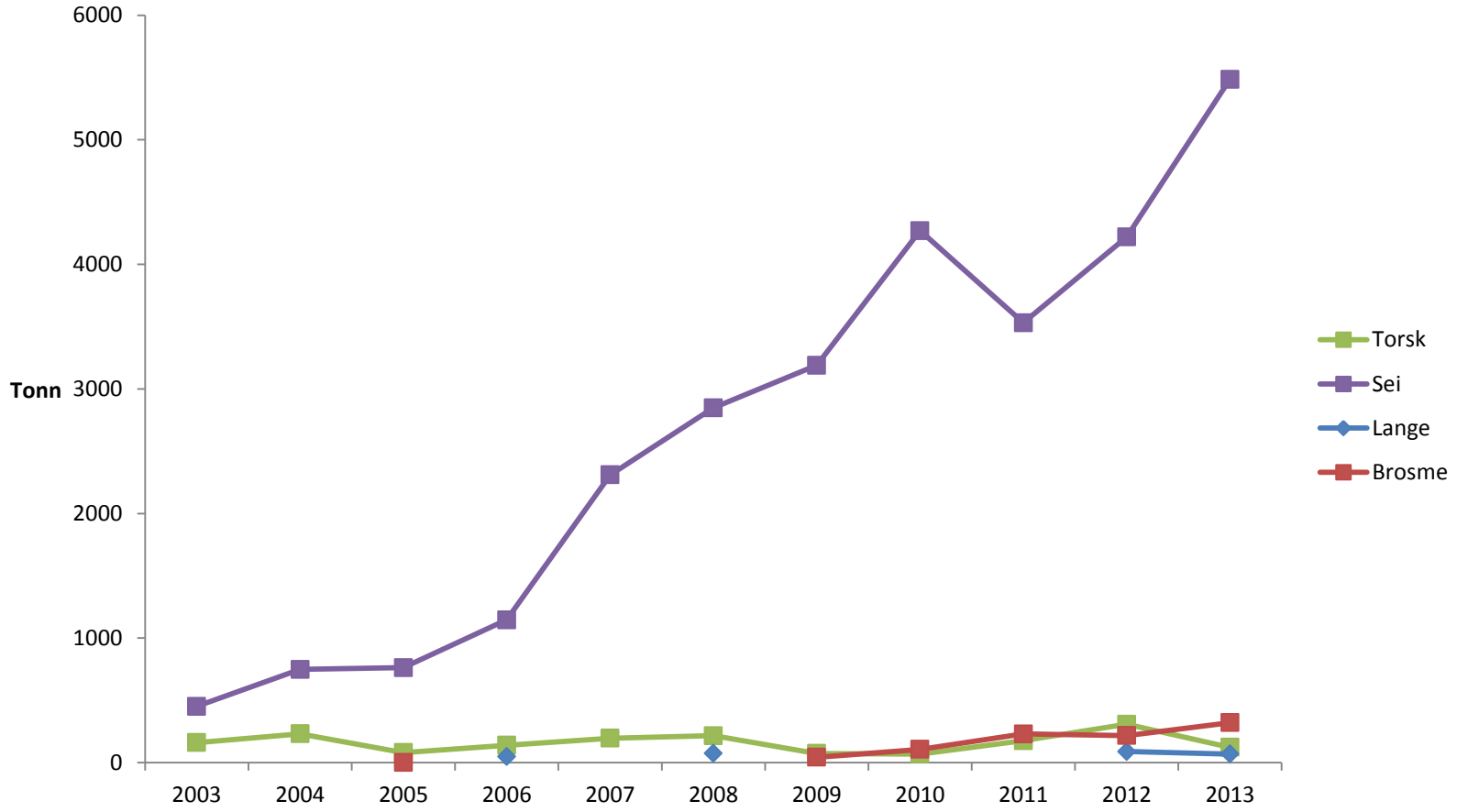

Portugisisk eksport av sjømat til Angola målt i mengde (tonn) i perioden 2005 – 2012

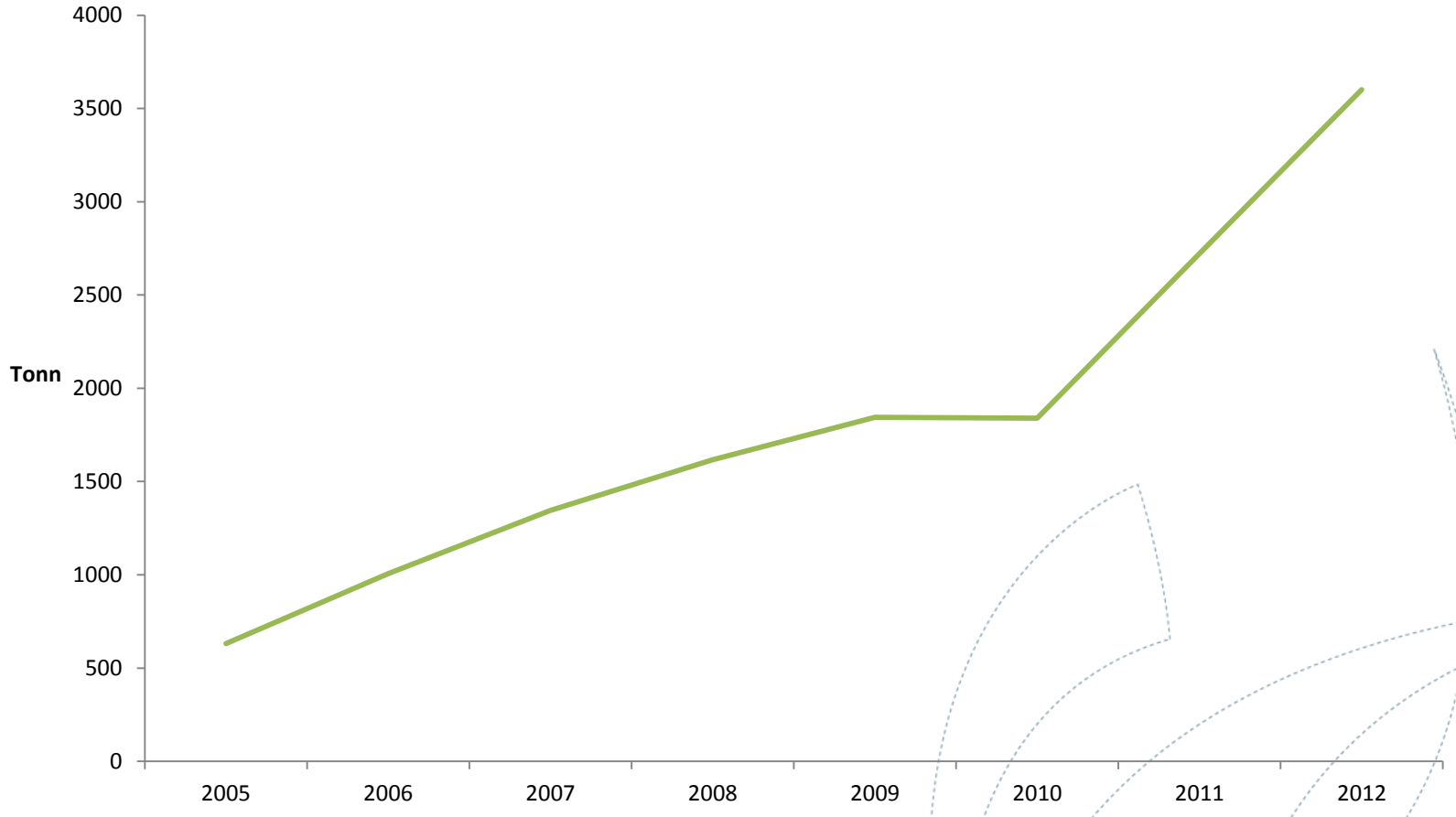

Portugisisk eksport av sjømat til Angola i 2012

Handelsstatistikk

- Klippfisk
  - Volum
  - Månedsvariasjoner
  - Priser

Total import av klippfisk i Angola i perioden 2003 - 2012

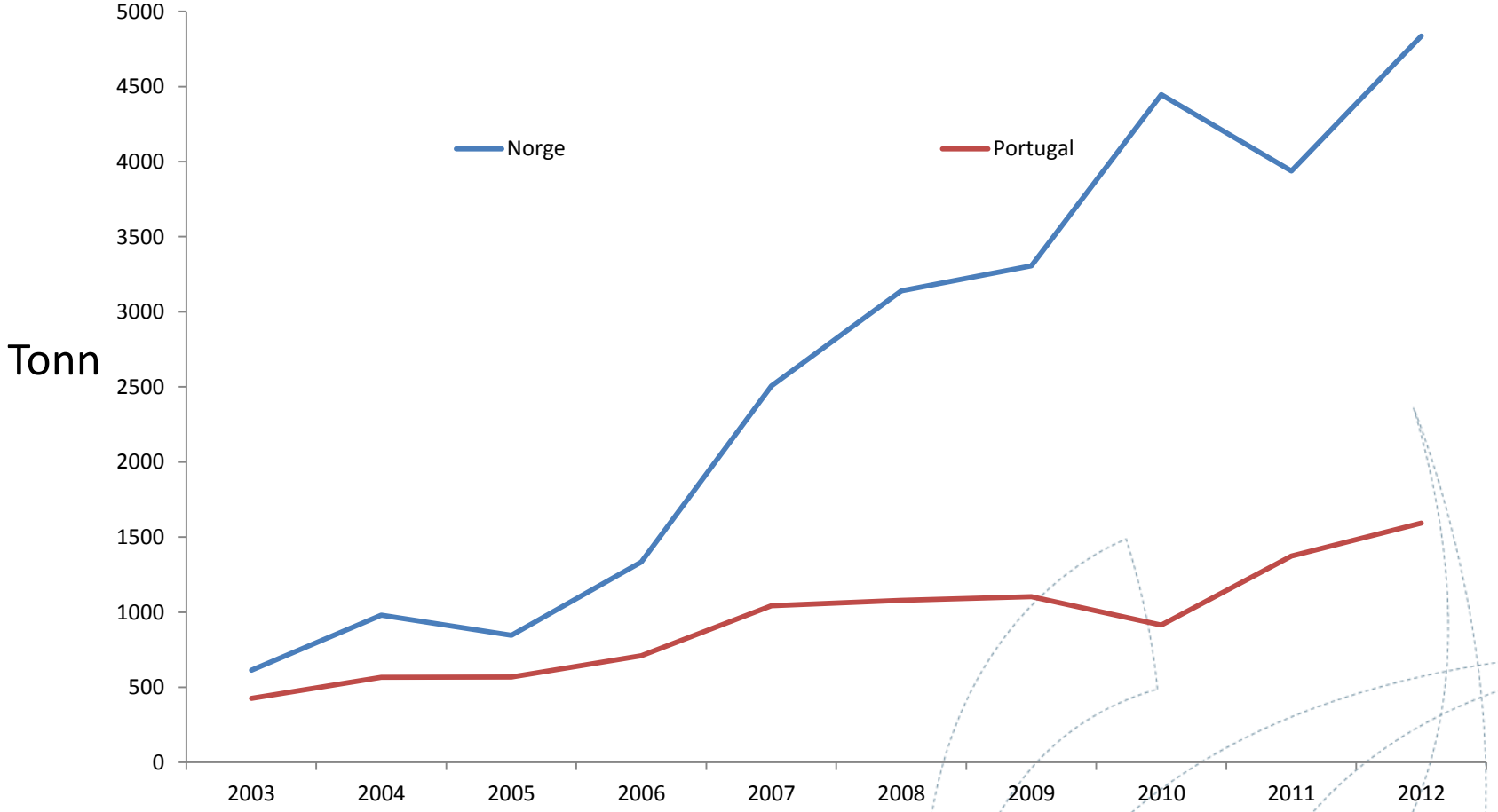

Norsk eksport av klippfisk til Angola i perioden 2003 til 2013

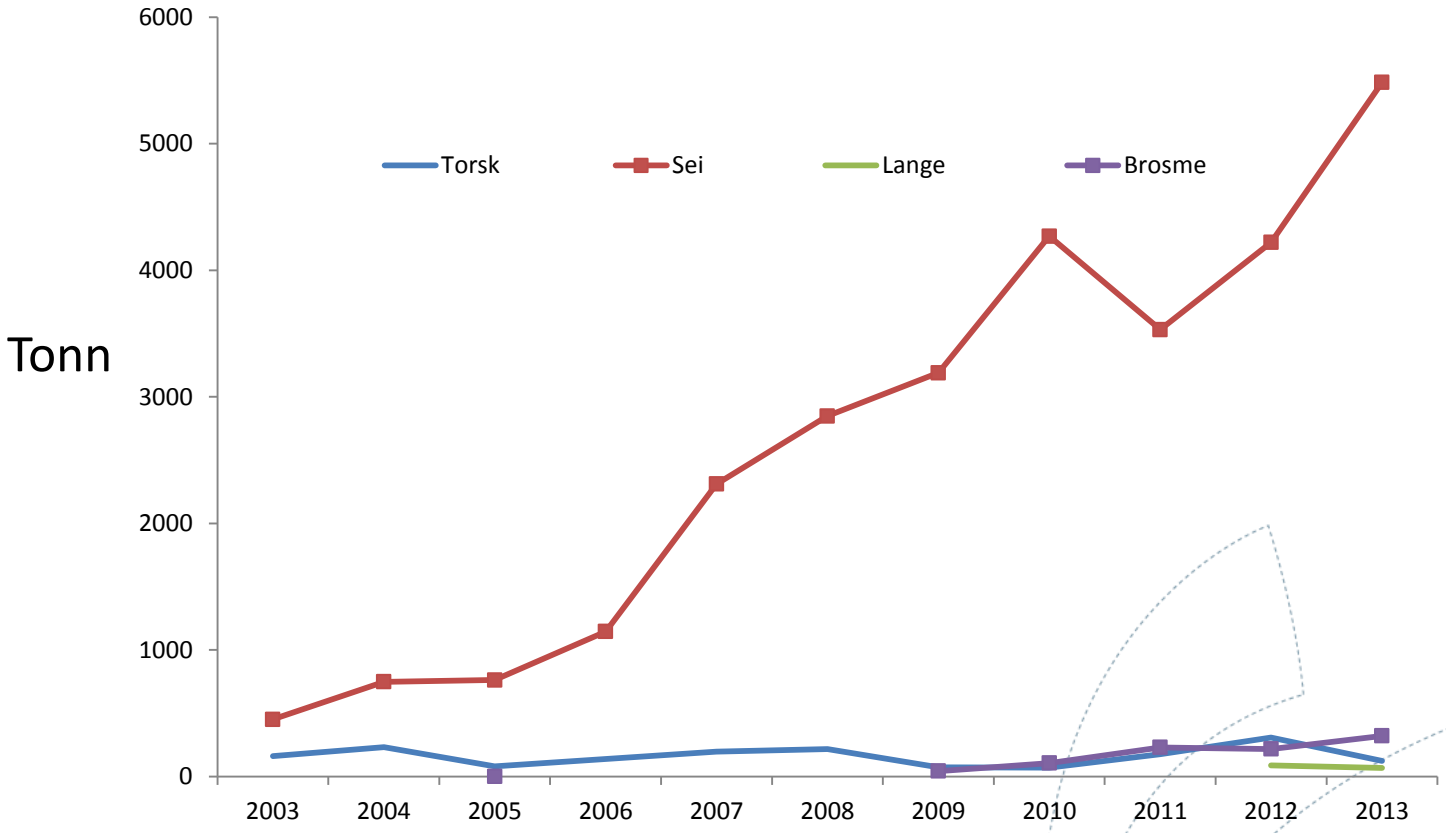

Eksport av klippfisk av torsk til Angola i perioden 2003 - 2012

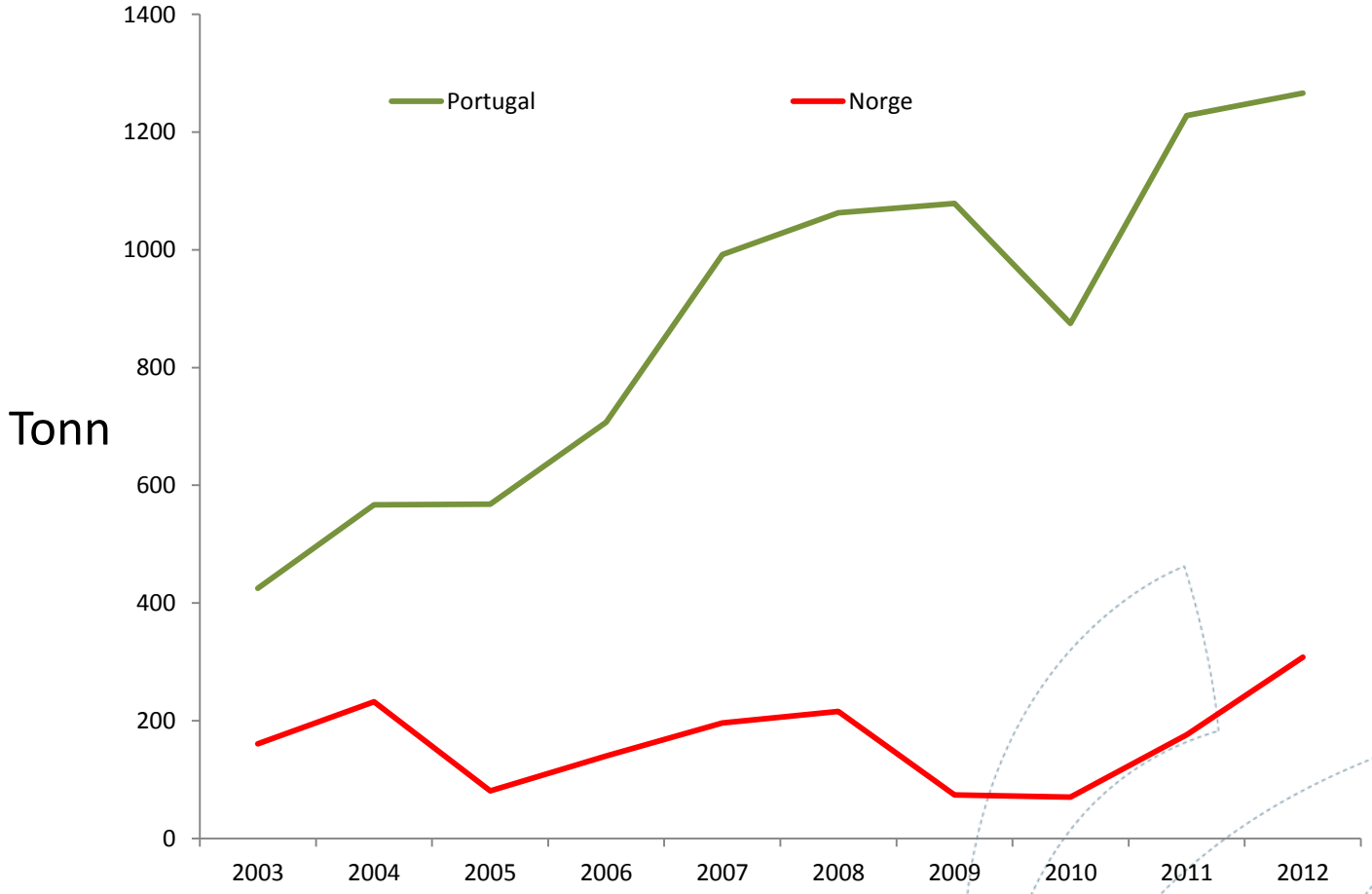

Portugisisk eksport av konvensjonelle fiske-produkter til Angola i perioden 2005-2012

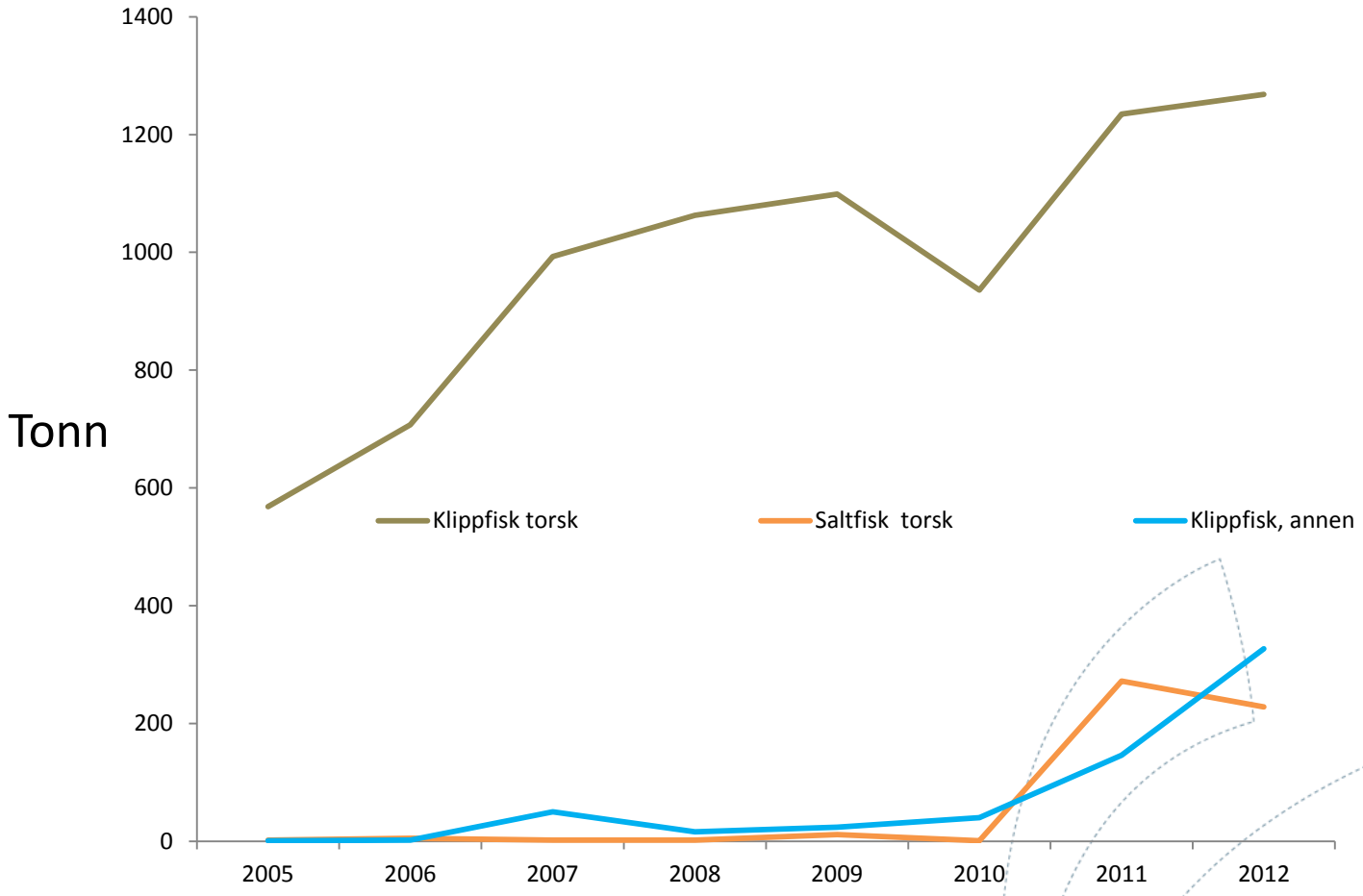

Handelsstatistikk

- Et sjømatmarked i enorm vekst
- Få store eksportnasjoner
  - Kina
  - Norge
  - Portugal
- Konvensjonelle produkter utgjør en stor andel av total import
  - 40 prosent
  - Norge (Sei)
  - Portugal (Torsk)
- Kina
  - Tilapia (hel og filet)
  - Noe eksport av «bacalhau» via Portugal(?)
  - Svak økning i direkteeksport

Månedsvariasjoner

- Klippfisk av torsk
- Klippfisk av sei

Import av klippfisk av sei per måned i Angola i perioden 2011-2013

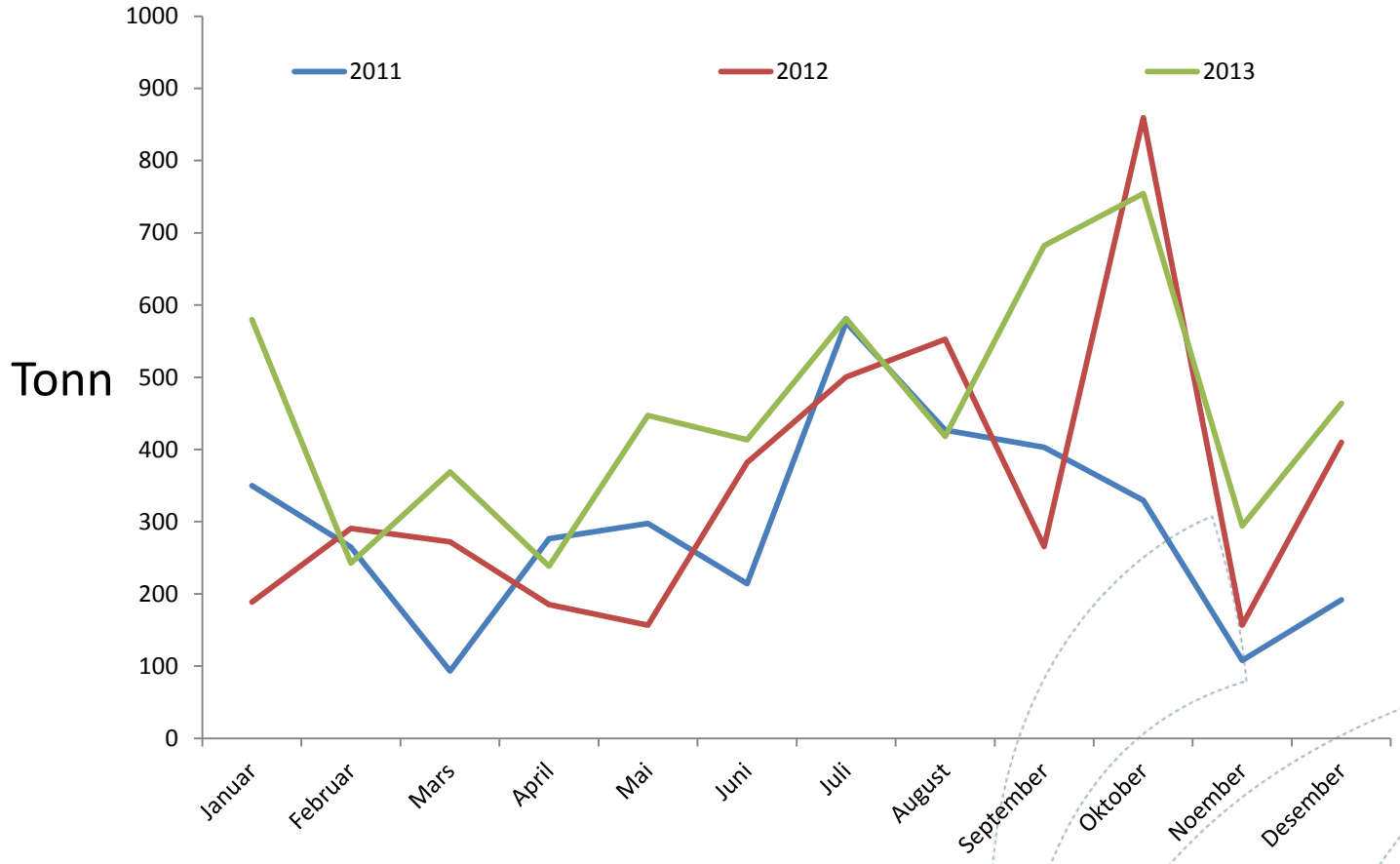

Norsk eksport av klippfisk av torsk til Angola i perioden 2011-2013 etter måned

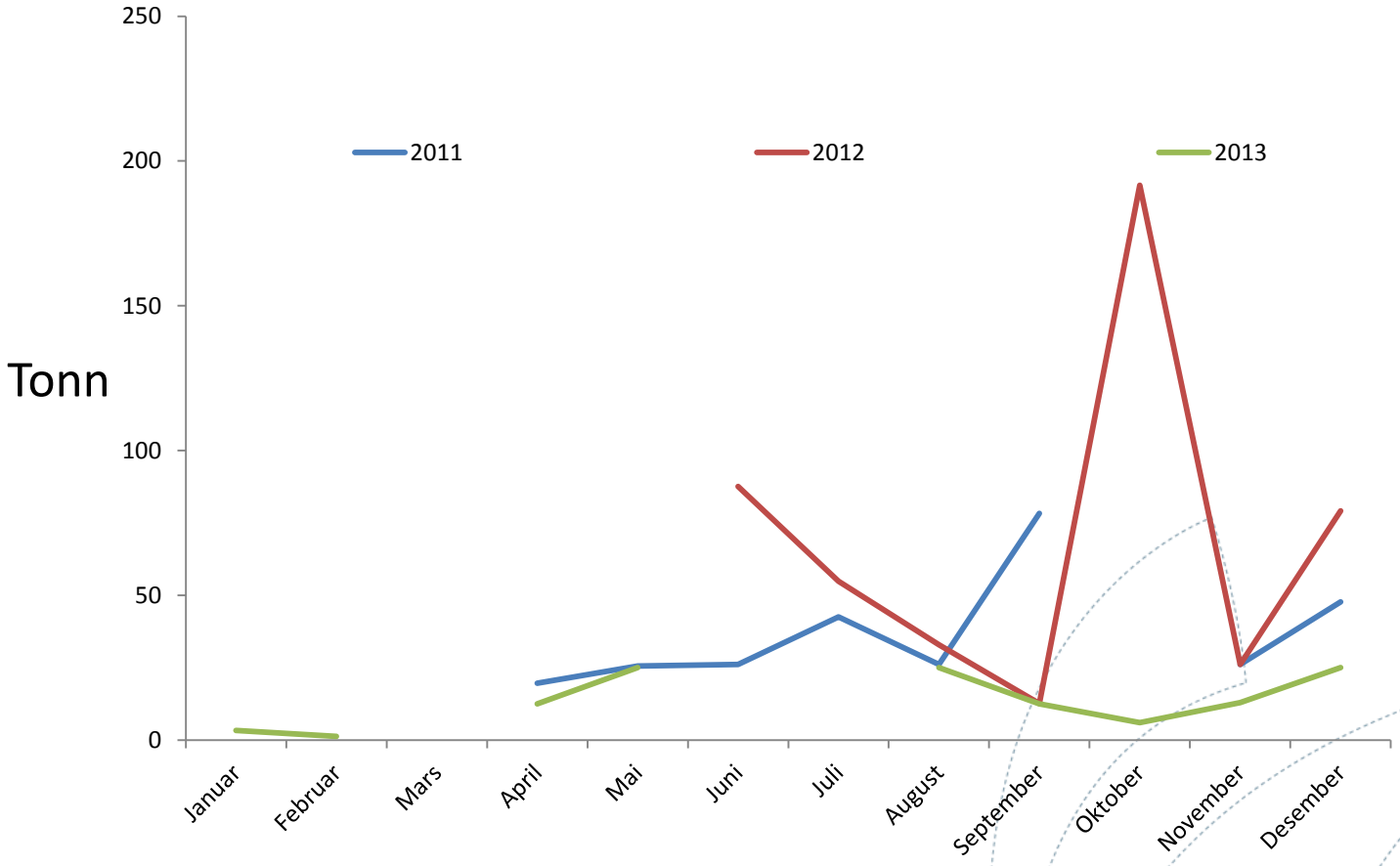

Portugisisk eksport av torsk per måned til Angola i perioden 2011-2013

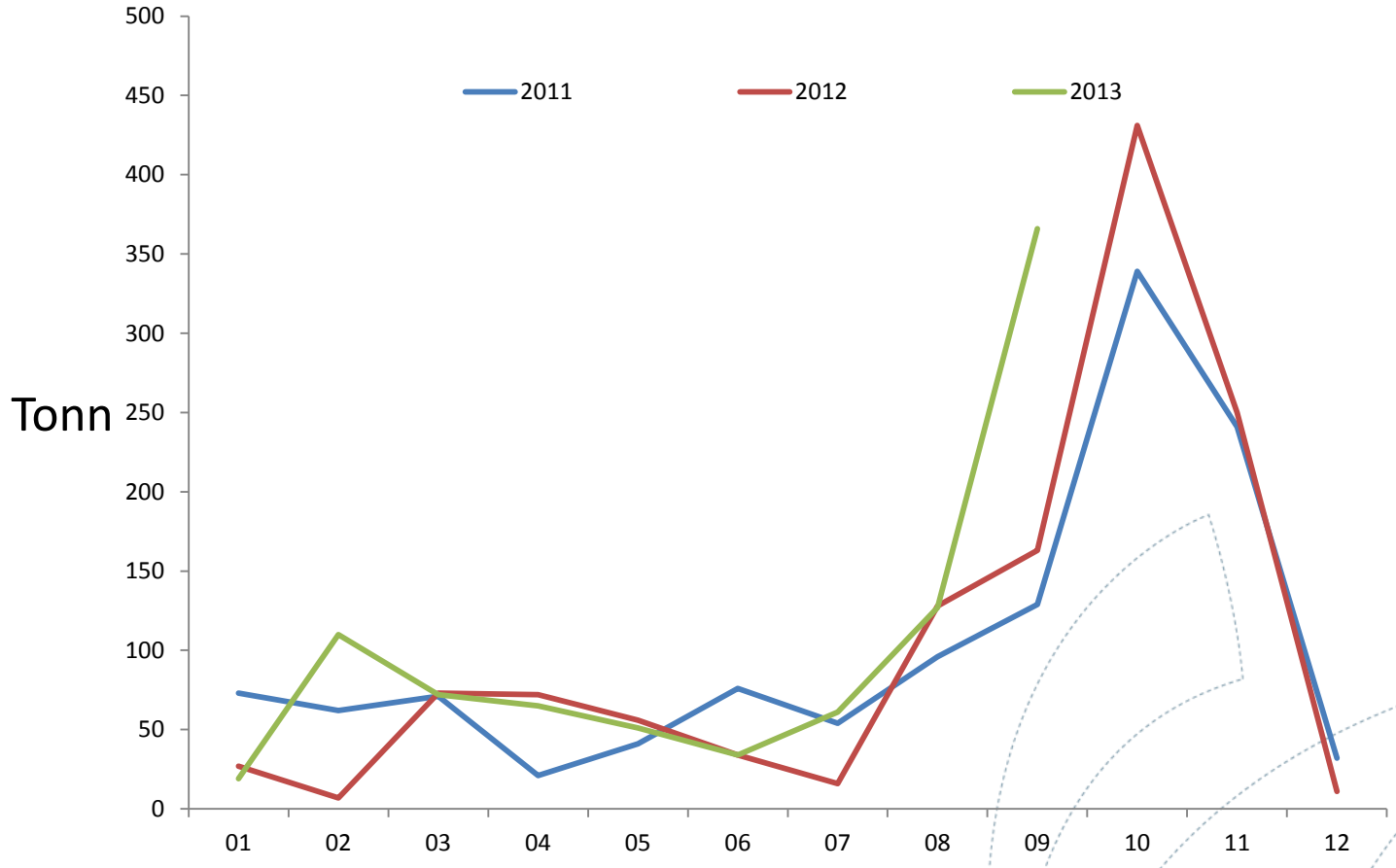

Sesongvariasjoner

- Sei konsumeres hele året
  - Noe større konsum andre halvår enn første halvår(?)
- Større sesongvariasjoner for torsk
  - Mest til jul(?)
  - «Cabaze»
- Kan vi vokse hele året?

Pris

NOK per kilo for klippfisk av sei til Angola

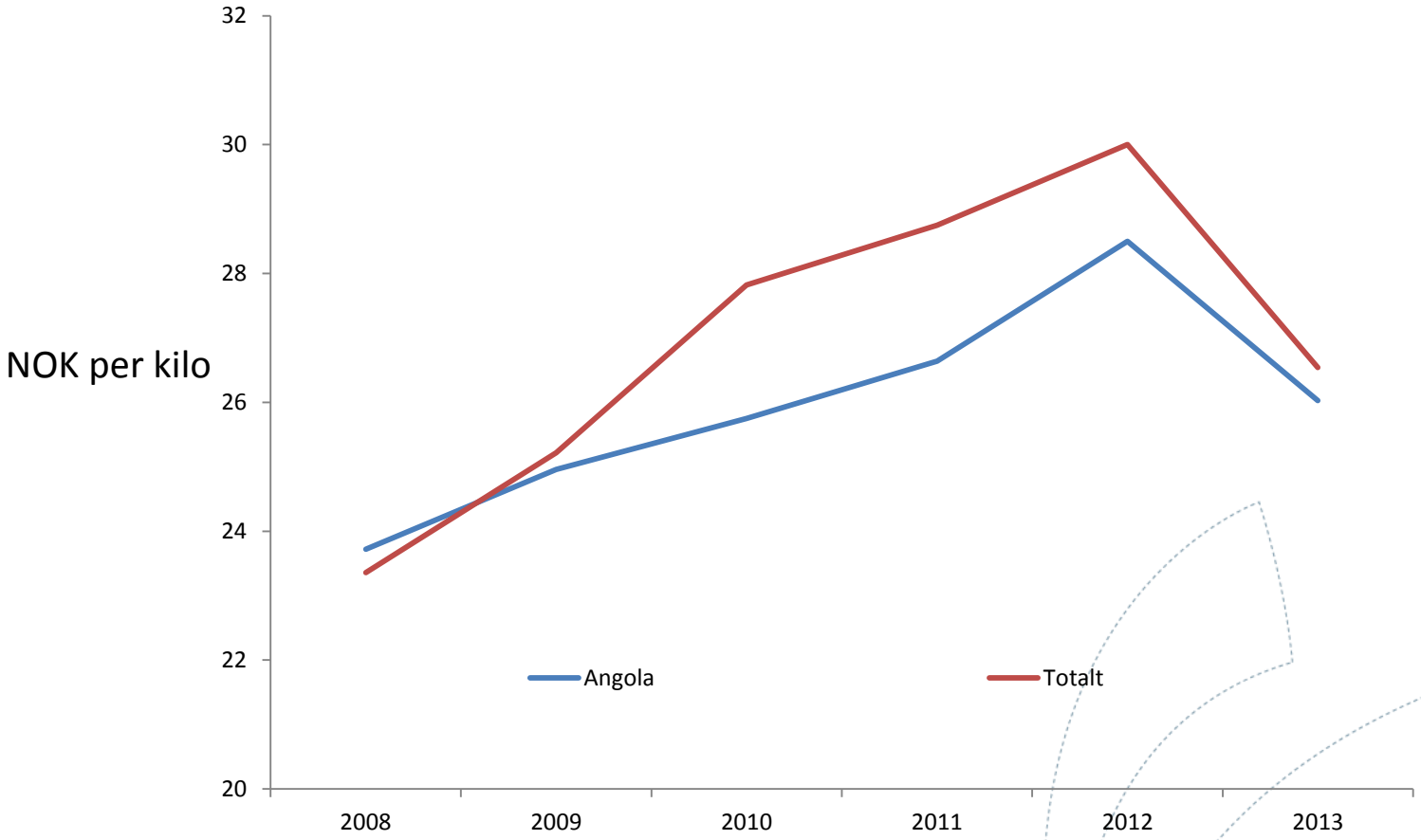

Pris per kilo for klippfisk av torsk til ulike marked

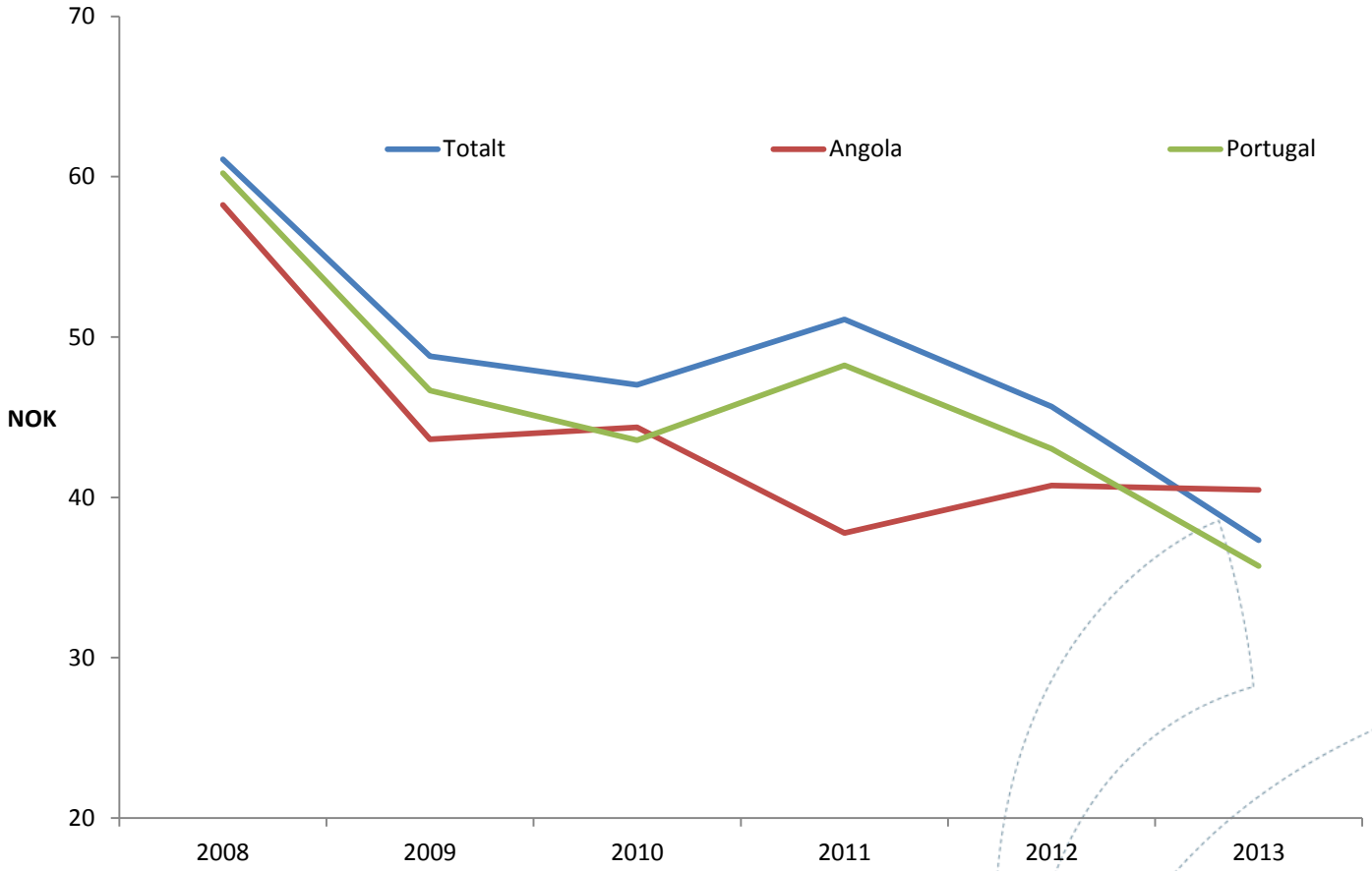

Pris

- Sei
  - Historisk prisdifferanse
    - Mindre størrelser
      - Ryggsei
      - Kvalitet
  - Økt kjøpekraft har gjort Angola konkurransedyktige på pris
  - Bulk-breaking-strategi
  - Flere forhold / faktorer?
- Torsk
  - Relativ lik Portugal
    - Produkt
      - Størrelse
      - Hvitvasking
  - Flere forhold / faktorer?

Faser

- Fase 1
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - Dybdeintervju med norske aktører
- Fase 3
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
- **Fase 4**
  - **Markedsobservasjoner**

Markedsobservasjoner

- Samarbeid med Sagaci Research
  - Supermarkedskjeder
  - Markeder
  - Gatehandlere

Supermarkedskjeder

- Kero
  - Kilamba
  - Nova Vida
- Shoprite
  - Belas
  - Palanca
- Jumbo
  - Maianga
- Nosso Super

Vareutvalg

- Hel flekket fisk
  - Hel klippfisk av sei
  - Klippfisk av torsk (med og uten emballasje)
    - Hel og i ulike stykninger
  - Saltet flekket Alaska pollock

- Fryste produkter
  - Fryst utvannet klippfisk/saltfisk av torsk
  - Fryst desfiado-produkter
  - Fryste hoder

- Desfiado
  - Desfiado av pollock (mange varianter)

SAITHE SAL
SPLIT
1299
OPORTUNIDADE
PALOCO
INTEIRO KG
1.695
OPORTUNIDADE
BACALHAU
CRESCIDO
NORUEGA KG
2499
OPORTUNIDADE
2.749
OPORTUNIDADE
3.995
OPORTUNIDADE

DRIED FISH COD
SHOPRITE
DRIED FISH COD
SHOPRITE
DRIED FISH COD
SHOPRITE

kero
kero
kero
kero
kero
OPORTUNIDADE
BACALHAU
GRAUDO NORUEGA
KG
agora
2.749
akz

amar
Lombos de Bacalhau
Desfiado/Dessalgado
Ultracongelado
PRONTO A COZINHAR
2kg
amar
Lombos de Bacalhau
Desfiado/Dessalgado
Ultracongelado
PRONTO A COZINHAR
Pronto a Cozinhar
Ready to Cook
Prêt à Cuisiner
Desfiado
Pronto a Cozinhar
Ready to Cook
Prêt à Cuisiner
Desfiado

LOMBOS
LOMBOS
1,2kg LOMBOS DE BACALHAU
1,2kg LOMBOS DE BACALHAU
1,2kg LOMBOS DE BACALHAU
Sr. Bacalhau
Gourmet

RIBERALVES
PALOCO DESFIADO
PACIFICO
649

Riberalves
500g
Desfiado
Demolhado
Ultracongelado
Pronto a cozinhar

Markeder utendørs

- Mercadao Kifica
- Mercadao de 30
- Mercadao Congolenses
- Mercadao Sao Paulo
- Mercadao Katiton

Markeder utendørs

- Klippfisk av torsk
  - Med og uten emballasje
- Klippfisk av sei
  - Hel flekket fisk
- Alaska pollock
  - Flekket Alaska pollock
- «Bacalhau National»
  - Flekket saltet og tørket fisk av lokale arter

PRODUTO

Gatehandlere

- Observasjoner hos gatehandlere i en rekke områder i Luanda
  - Klippfisk av torsk
  - Klippfisk av sei
  - Saltfisk av Alaska pollock
  - «Bacalhau National»
    - Flekket saltet og tørket fisk av lokale arter

ODOME
SUPERIOR

吉林省
地址：
销售热线：043

Markedsobservasjoner – Luanda

- Torsk
  - Stort produktspekter
  - Distribusjon i flere kanaler
  - Tilsynelatende likt utvalget i brasilianske supermarkeder
  - Portugiserne dominerer kategorien
  - Eksempler på klippfisk merket med norsk opprinnelse
- Klippfisk av sei
  - Produkter både innendørs og utendørs
  - Mindre sei enn eksportstatistikken skulle tilsi?
  - Større konsum i andre deler av landet?
- Klippfisk av lange og brosme
  - Hvor er denne og hvem spiser den?

Markedsobservasjoner – Luanda

- Alaska pollock
  - Mange produktvarianter
    - Hel flekket
      - Portugisisk / kinesisk(?)
    - Desfiado
      - Saltet
        - » Merket med Portugal – Produsert i Kina (?)
      - Fryst utvannet
- Lokal arter
  - «Bacalhau nacional»
  - Ulike saltvannsarter fanget ved kysten
  - Prismessig under eller likt med sei

Faser

- Fase 1
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - **Dybdeintervju med norske aktører**
- Fase 3
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
- Fase 4
  - Markedsobservasjoner

Faser

- Fase 1
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - Dybdeintervju med norske aktører
- **Fase 3**
  - **Dybdeintervju med angolesiske aktører**
- Fase 4
  - Markedsobservasjoner

Dybdeintervju med angolesiske aktører

- Intervju med Shoprite
  - Cape Town
  - September / oktober 2014

- Norske ambassaden i Luanda
  - Arbeidsmøte i forbindelse med markedsreise vinteren 2014/2015

- Bedrifter som leverer «cabaze»
  - Intervjuer i forbindelse med markedsreise vinteren 2014/2015

- Angolesiske aktører
  - Den portugisiske kokken Vitor Sobral med restaurant i Luanda
  - Noen som kan hjelpe med kontakter?

Diskusjon

- Hva skal vi prioritere?
- Marked
  - Torsk
  - Sei
  - Konkurranse
- Handelsbarrierer
  - Korrupsjon
  - Tollsatser
  - Strukturen i distribusjon

Klippfisk til Angola (FHF-900964)

Styringsgruppemøte

Finn-Arne Egeness
Ingelinn Eskildsen Pleym